ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3531 — ՇԱԲԱԹ 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1883 — Ն. Տ. 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1883

ՊԱՏՄԱՆԸ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ. երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զեղչ տակարկութիւն կը լինի։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՏՄԱՆԸ

Գուրս գնացած լրագրաց համար նախքան խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա [illegible] Եօզուլը, Շարգ Զարչըսը թիւ 33 [illegible] տեղեակը։

[illegible] Ճարուած նամակ չընդ[illegible] դուած, եւայլն եւս չենք [illegible]

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱ — 30 ՓԱՐԱԶ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝ Պէնկալիի նախորդ կուսակալ Ա-լի Ռէմալի փաշա Եանեայի կուսակալութեան փոխանորդ անուանեցաւ։

Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Լոհէմ փաշա երկուշաբթի օրն ի բուն կայսերական պալատն անցուց։ Նոյն իրիկունը Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա, արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Ցատեան Յարութիւն էֆէնտի և նախարարք ոմանք կայսերական պալատը կոչուելով ի նիստ գումարեցան ընդ նախագահութեամբ վեհ. Սուլթանին։ Այս խորհրդակցութեանց նիւթը բարենորոգմանց խնդիրը լինել կը թուի։

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ռուսական դեսպան Պ. Տը Նէլիտոֆ երկուշաբթի իրիկուն վեհ Սուլթանին հետ ճաշելու պատիւ ունեցաւ։ Ներկայ կը գտնուէին նաեւ Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա, Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Լոհէմ փաշա, Արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշա, Ղազի Օսման փաշա և այլ քանի մը նախարարք։ Պ. Տը Նէլիտոֆ վեհ. Սուլթանին ալ կողմն և Մեծ Եպարքոսը ձախ կողմը նստած էին։ Շուէն յետոյ Ն. Կ. Վեհափառութիւն առանձին երկարօրէն խօսակցեցաւ վեհմ. դեսպանին հետ։

Գարատաղի Նէքիթա իշխան Բ. Դրան արարողապետ Իպրահիմ պէյի և վեհ. Սուլթանին թիկնապահ Ա. Հ. մէտ փաշային Տաճիրլի պատուանշանին Բ. կարգն և գնդապետ Տրքմ. Իսհաք պէյին և արքունական Իզզէտին և Ֆէվզիյէտ շոգենաւաց հրամատարներուն նոյն պատուանշանին Գ. կարգը տուաւ։

Գերմանական դեսպան Պ. Բաուվլից, որ Դարդանէլ գնացած էր, երկուշաբթի իրիկուն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Անգլիական դեսպանատան Բ. քարտուղար Պ. Նիքոլսոն՝ այսօր Դարդանէլ կ'երթայ Անգլիոյ դեսպանն ու դեսպանուհին դիմաւորելու։

Ֆրանսական Թան լրագրոյն Լոնտոնի թղթակիցը Լորա Տըֆրինի վերադաձին վրայ խօսելով՝ հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ։

"Լորա Տըֆրին փոխով Կ. Պոլիս կը վերադառնայ։ Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ այս վերադարձին պատճառ եղած է Պուլկարիոյ մէջ գործոց տագնապալից վիճակն։ Ալէքսանդր իշխանը կ'երեւի թէ Գերմանական կառավարութեան խորհուրդ հարցուցած է իւր հետեւելիք ընթացքին վրայ և թէ արգեօք իմաստութիւն չէ՞ լինէր հրաժարիլն։ Այժմ ստոյգ է թէ Իշխանն հրաժարի կամ ոչ, Ռուսիոյ կառավարութիւնն որոշած է իբրեւ յաջորդ առաջարկել Սերպիոյ թագաւորական գահուն հետաձուա Գարաեորկէվիչ իշխանն։ Ռուսարիոյ և Գերմանիոյ կառավարութիւնք բացարձակապէս պիտի ընդդիմանան Ռուսական առաջարկին։ Եւ հաւանական է թէ Պուլգարական խառնաշփոթութիւնն Եւրոպական մեծ կռիւ մը յարուցանէ։

Մայրաքաղաքիս դիւանագիտական ակմբոց մէջ ընդհ. կարծիք կայ թէ, կ'ըսէ Ֆար տիւ Պոսֆոր, Անգլիական դեսպանին հրահանգները Փոքր-Ասիոյ մէջ ի գործ դրուելիք բարենորոգմանց ստիպողականութեան կը վերաբերին մասնաւորապէս։ Այս կէտին վրայ սակայն կը կարծենք թէ, կը յարէ յիշեալ լրագիրը, կայսերական կառավարութիւնը բնաւ պէտք չունի Եւրոպական կառավարութիւններէն յորդորուելու, վասն զի համոզուած ենք թէ իւր յատուկ բաղձանքն է կարելի եղածին չափ շուտով բարենորոգումներն ի գործ դնել ոչ միայն Փոքր-Ասիոյ այլ և բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։ Միւս կողմէ յայտնի է թէ մերթ կայսերական պալատն և մերթ Բ. Դուռն իրարու յաջորդող նախարարաց խորհուրդները գլխաւորաբար բարենորոգմանց խնդրով կ'զբաղին։

Մոնիթէօր Օրիանթալ կը ծանուցանէ թէ հարկաց տնօրէնութիւնը տեղեկանալով որ գողութիւնք եղած էին այս վարչութեան մէջ, յանկարծ կնքեր է ստուկներն և մանրախոյզ քննութիւն մը կատարեր է, որոյ արդիւնքն եղեր է դանձապետ Ճէմալ պէյի պաշտօնանկութիւնը։ Նոյնպէս վագրկնեբու հասոյթներն հաւաքող Նէտիմ էֆէնտիի տումարներուն մէջ մեծ անկանոնութիւնք տեսնուեր են։ Այս նկատմամբ բացուած քննութիւնն 1000 ոսկւոյ գողութիւն մը երեւան հաներ է և Նէտիմ էֆէնտի ալ պաշտօնանկ եղեր է։

Կը հաւատեն սակայն, կը հաւատեն թէ Լա Թիւրքի, Բէրայի ծածուկ ոստիկանութեան տեսուչ Քուրդ Խալիա և Քուրդ Ահմէտ, որ Քիւչիւք Մէհմէտի և դրամատնեղաց գործին մէջ մատ ունեցող ուրիշ տեսչաց հետ բանտարկուած էին, ազատ թողուեր են։ Ամբաստանիչ ստեղծողն անոնց անմեղութիւնն հաստատող վճիռ տուեր է։

Ժուրնալ տը Քոնսթանթինոպլ կը ծանուցանէ թէ մայրաքաղաքիս և Եւրոպական մայրաքաղաքաց միջեւ կազմուորեալ և Բրէն եէլէ կոչուած արագընթաց կառախումբը Բուսանիոյ մէջ վերջի բեկա կոչուած տեղը գծէն դուրս ելեր է։ Մեքենավարն իւր կեանքը կորուսեր է։ Ճաշարան—կառքն, յորում 48 ուղեւորք սեղան նստած էին, թէպէտ գծէն դուրս ելնելով ճանբուն վրայ ինկեր, բայց ոչ ոք վնասուեր է։ Խոհարան—կառքը բոլորովին խորտակեր և քանի մը մարդիկ վիրաւորուեր են։ Կառախմբին պաշտօնեաները մեծ նեղութիւններ կրեր, և նոր կառախումբ մը կազմուորելով՝ ուղեւորներն ու թղթատարական պայուսակները ճուրճեվոյ փոխադրեր են։

Սեբաստիայի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ոստիկանութեան յիսնապետ մը Եարկի անուն Եէնիճէի մօտ հաւակաւոր Բահմանանուն աւազակապետն իւր ձեռքը սպանած լինելով 10 Օսմ. ոսկի պարգեւ ստացեր է նահանգին վարչական խորհրդոյն որոշմամբ։

Անգլիական Մուր—Էյն շոգենաւին բերած 20 ի չափ մնացուկ զէնքերը նաւահանգստի վերատեսչութեան պաշտօնատան առջեւ հանուած լինելով այսօր պիտի քննուին։

Փիրի փաշա բնակեալ երկու Հրեայք կիրակի օրն իրարու հետ կռուելով մին զմիւսը դանակով ծանրապէս վիրաւորեց։ Վիրաւորեալը նոյն իրիկունը մեռաւ իւր առած վէրքէն։ Մարդասպանն, որ Ահարոն անուամբ հանրածանօթ չարագործ մ'է, բռնուած և ոստիկանութեան դուռը բանտարկուած է։

Լա Թիւրքի լրագիրը Ֆար տիւ Պոսֆորի ակնարկութեանց պատասխանելով կ'ըսէ թէ Բէրայի ոստիկանապետ Պահրի փաշա անձնական տկարութեան պատճառաւ միայն չէր կրցած երկու չաբաթ ներկայ գտնուիլ Վեհ. Սուլթանին Սէլամլըքի ապարողութեան, և թէ Նորին Վսեմութիւնն ամեն օր իւր պաշտօնատեղին կ'երթայ, բացի կիրակի և հինգշաբաթի օրերէ, յորում ոստիկանական նախարարութեան խորհրդին ներկայ գտնուելու ստիպեալ լինելով բացակայ կը գտնուի իւր պաշտօնատեղիէն։

Սթանպուլ կ'ըսէ թէ Անգլիական Մարշուհի անուն շոգենաւն որ Քարտիֆէն առանց բեռի Սեւ ծով կուգար, Մարմարայի մէջ խրեր է։ Շոգենաւն ազատելու համար նաւապետին ըրած բոլոր ջանքերն ապարդիւն մնալով՝ պարտաւորուեր է հեռագրաւ իմաց տալ Պոլսոյ գործակալութեան, որ անմիջապէս նաւաձիգ շոգենաւեր ղրկեր է։

Ֆրէտերիք Լէյլանտ շոգենաւական ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակատար Պ. Լտուարտ Լաֆոնթէն կը ծանուցանէ մեզ թէ Լիկուրեան շոգենաւը Լիվրբուլէն մայրաքաղաքս եկած միջոցին՝ ածուխի մթերանոցը կրակ առնելով ստիպուեր է Սմիրնայ նաւահանգիստն ապաստանիլ։

Կիրակի իրիկուն ուշ ատեն Եէնի գիւղի առջեւ հետեւեալ դէպքը պատահեցաւ։ Երեք երիտասարդք՝ երկու կանանց և երկու տղոյոց հետ՝ նաւակով կ'զբօսնուին ծովուն վրայ փամփուշտներ արձակելով, երբ ձախողապէս արձակուած փամփուշտ մը կիներէն միոյն վրայ ինկնալով, սա ըդծոտ շարժում մ'ընելու և նաւակը դառնալով մէջը գտնուողները ծովը թափեցաւ։ Բարեբաղդաբար ամեն կողմէ օգնութիւնք հասնելով ազատեցին ընկղմեալները, մանաւանդ ժիլ Նոպլէ անուն երիտասարդ մը հագուստներով անմիջապէս ծովը նետուելով, յաջողեցաւ կիներէն մին ազատել մեծ դժուարութեամբ, որովհետեւ կինն այնպէս ուժով փաթթուած էր երիտասարդին, որ անոր շարժմանց ազատութիւնը կ'անդամալուծէր և քիչ կը մնար որ երկուքն ալ խեղդուէին։

Դահիրէէն կը գրեն թէ Եւրոպական գաղթակ-նութիւնը վերջին ժամանակներս սաստկապէս յուզուեր է Անգլիական ընդհ. հիւպատոս Պ. Մալէթի արարքներուն պատճառաւ, որ կը ջանայ եղեր նորագոյ պետական խորհրդոյ աշխատանաց մասնակցելէ արգելու Ֆըրանացիներն, իտալացիներն ու Աւստրիացիներն։ Անգլիական հիւպատոսն այս ջանքերուն պատճառաւ, կ'ըսէ Վիէննական թերթի մը թղթակիցը, խոովիլ երկրին ներսերը ըրած ուղեւորութիւնէն ընդհուպ Դահիրէ վերադառնալու պարտաւորուեր է։

Ալէքսանդրիայէն կը գրեն առ Տէյլի Նիւզ թէ Եգիպտոսի Անգլիական գրաւիչ բանակին պարենաւորման համար յատկացեալ կնքեալ պայմանագրութիւնք վեց ամսուան համար նորոգուեր են։

Անգլիոյ հետ 1861 ին կնքուած առեւտրական դաշնագրին պայմանները կը լրանայ ամսոյս 18/30ին՝ և Բ. Դուռը ծանուցած է թէ այս դաշնագիրը չպիտի նորոգէ։ Ուրդէն մարտ 19/31 էն ի վեր դադրած է կիրառութենէ, ըստ որում մ'քսական սակագինն (Թարիֆա) այդ թուականին կը վերջանար, և Բ. Դուռն անկէ ի վեր 100 ին 8 մաքս կ'առնու արտէքի վրայ։ Բայց վաճառականք և մաքսատան պաշտօնեայք շատ անդամ չեն համաձայնիր արժէքին վրայ, որով մաքսին մեծ մասը նիւթով կ'առնուի և ոչ դրամով, այսինքն 100 կտոր վաճառքին 8 ը վար կը դրուի։ Այս կարգադրութիւն շահաւոր չեղաւ մաքսատան, որովհետեւ շատ ապրանք դիզուեցաւ մթերանոցին մէջ, և ըստ սովորութեան աճուրդի դրուելով, ստորին գնովք վաճառեցաւ։ Մէկ մասն ալ Սպարապետի դուռը ղրկուեցաւ զինուորաց հագուստին ծառայելու համար։ Բայց որովհետեւ ժան ապրանք ծախուիլը վաճառականաց ալ վընաս կուտայ, Դուռը կը յուսայ թէ վաճառականք ի վերջոյ պիտի համաձայնին մաքսատան պաշտօնէից հետ։

Գերմանիա, Աւստրիա և Իտալիա Անգլիոյ պէս տրամադրութիւն չեն ցուցներ ընդունելու Բ. Դրան առաջարկներն ի մասին փոփոխման առեւտրական դաշնագրաց։ Որովհետեւ Բ. Դուռը միօրինակութիւն կ'ուզէ առեւտրական դաշնագրաց մասին, այս ընդդիմութիւն բաւական դժուարութիւն կը [illegible]։

Երէկ ծանուցինք թէ Օսմանեան կայսերական Պանքան 10.000 ոսկւոյ արժողութեամբ Մէճիտիէ զրկած էր արքունի փոխարանոցը 5, 2, 1 զրուշնոց և 20 փարանոց մանր գրամ կտրուելու համար։ Սակայն 20 փարանոցը միւսներուն բաղդատմամբ չատ չպիտի լինի, որովհետեւ կրնայ պզտիկութեան պատճառաւ դիւրաւ կորսուիլ։ Այս առաջին արդիւնքն է այն յանձնախմբին որ երմտական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ գումարուելով դրամոց չրջաբերութեանն ինչպէս նաեւ Բ. Դրան, Օսմ. կայսերական Պ Նքային և Ընդհ. պարտուց վարչական խորհրդին միջեւ կնքեալ պայմանագրին գործադրութեան կը հսկէ։ Մէթալիք դրամոց չրջաբերութենէ վերցուիլն ալ ի մօտոյ պիտի սկսի։

Մոնիթէօր Օրիանթալ լրագիրը կը պատմէ թէ ամսոյս 22ին Փիլիպէէն մեկնող սուրհանդակն Օսմ. կայսերական Պանքային յանձնուելու համար 4.800 ոսկւոյ գումար մ'ունի եղեր իւր հետ։ Արեւելեան Բումէլիի թղթատարական վարչութիւնն՝ հսկող տեսուչ մ'ընկերացուցեր է սուրհանդակին։ Երբ սա Ադրիանուպոլիս կը հասնի, տեսուչը տեղւոյն Օսմանեան թղթատան կը յանձնէ Պոլիս ղրկուելիք պայուսակներն, ինչպէս նաեւ երեք դրամածրար, որոց երկուքն 2.000ական ոսկի և երրորդն 800 ոսկի կը պարունակեն եղեր։ Ադրիանուպոլսոյ թղթատարական գրասենեկին տնօրէնը տեսնելով որ վերջին դրամածրարը պատող կաշին քանի մը տեղէն պատռած եր և մէջը պղնձ հինգ փարանոցներ կը տեսնուէին, կասկածներ կը յղանայ և անմիջապէս ոստիկանութեան խնամատարով կը պահանջէր ընդ փոյթ քննութիւն մը բացուի։ Դրամածրարը բացուելով կը տեսնուի թէ 450 ոսկի դուրս հանուած և անոնց տեղ 5 փարանոցներ դրուած էին։ Արեւելեան Բումէլիի թղթատարական վարչութեան կողմէ սուրհանդակին ընկերացող տեսուչն հարցաքննուելով թէպէտ ի սկզբան կ'ուրանայ, բայց յետոյ վրան նայուելով ոսկիները գօտին մէջէն կը գտնուին և ինք ալ կը խոստովանի թէ փիլիպէէն Ադրիանուպոլիս եկած ժամանակ կառախմբին մէջ բացած եր դրամածրարը։ Ադրիանուպոլսոյ Օսմանեան թղթատան տնօրէնն իրողութիւնը կը ծանուցանէ Օսմանեան թղթատարութեան վերատեսուչ իզզէթ էֆէնտիի, սա ալ Աբեւելեան Բումէլիի հանրագուտ չինութեանց տնօրէն Պ. Սթամպոլքիի կը հեռագրէ, որ կը փութայ անմիջապէս Ադրիանուպոլիս երթալով իրողութիւնն անձամբ ստուգել։ Ցանցաւորը բանտարկուած է և պիտի դատուի։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ Ի ԳԱՍԳԻԻՂ

Այն գեղեցիկ գիւղաքաղաքին մէջ, որ վերջին տարիներս մայրաքաղաքիս բնիկ և օտարազգի քրիստոնեայ հասարակութեանց կարող դասերուն գլխաւոր բնակավայրերէն մին դարձած էր, և որ տարուէ տարի կ'ընդարձակուէր նոր և իրարմէ ճաշակաւոր շինութեամբք, այս գիշեր սարսափելի հրդեհ մը ծագելով բաղումս ցնաս պատճառեց։ Դէս գիշերէն մէկ ժամ յետոյ, երբ հիւսիսային քամին սաստկութեամբ կը փչեր, ցունաց եկեղեցւոյ փողոցին մէջ գինետուն մը բռնկեցաւ։ Թէեւ ազգու ջանքեր եղան մարելու, բայց Հրոյ ցասումն սաստիկութիւնը, հովին սաստկութեան հետ միանալով, ի դերեւ հանեց այն ջանքեր, և կրնայ ըսուիլ թէ որչափ ժամանակ տեւեց փոթորիկն, հրդեհը նոյնչափ ժամանակ, — աւելի քան 5 ժամ, — շարունակեց աւերումներ գործել, և հրոյ ճարակ եղան իբր 300 տուներ ու խանութներ, ըստ ոմանց աւելի։ Ամբողջապէս այրեցան ցունաց և Հայոց եկեղեցեաց կալուածներն, բայց եկեղեցիներն ազատեցան։ Հայոց եկեղեցւոյն խորհրդարանն հրոյ ճարակ եղաւ սակայն։ Այրեցան նաեւ բազում գեղեցիկ տուներ, մեծագոյն մասը քարաշէն, զի հրդեհին սաստկութիւնը խարութիւն չդրաւ քարաշէն և փայտաշէն տուներու միջեւ։ Ասոնց մէկ մեծ մասը ապահովեալ էր, ինչպէս ապահովեալ էին ցունաց եկեղեցւոյն կալուածներն ալ, մինչ մեր եկեղեցւոյն կալուածներն, որք մեծ եկամուտ կը բերէին, ապահովեալ չէին։ Հրոյ ճարակ եղած շէնքերուն մեծ մասն ցունաց կը վերաբերէր, որոյմէ յետոյ կուգան Հայք, որովհետեւ հրդեհին թատերաբեմն ամբողջ քրիստոնէական էր, թէ և տուներուն և խանութներուն մէկ մասին տէրերը Թուրք էին, որք քրիստոնեից վարձու տուած էին զանոնք։ Հրդեհն, հովին ուղղութեամբն յառաջանալով, կանգ առաւ կիւլպէնկեանց տան առջեւ, զոր պաշտպանելու համար եղած ջանքերը բարեբախտաբար յաջողութեամբ պակուեցան վերջապէս, և այսպէս շատ մը տուներ ալ ազատեցան։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

—o—

Այս տառերս հասած հեռագիրք

Վիէննա 25 Սեպտ.

Վիէննայի լրագիրք Լասովոյ Ռուս զօրավարին Պուլգարիոյ պատերազմական գործոց նախարար անուանելուն վրայ խօսելով կը խոստովանին թէ Սոֆիայի մէջ պատահած դէպքերը պարտութիւն կը նշանակեն Աւստրիական աշխարհավարութեան համար։

Պէլկրատ 25 սեպտ.

Կը հաւատան թէ Սերպիոյ Միլան թագաւորն որոշած է լուծել Ազգային ժողովն, եթէ սա Աւստրիական երկաթուղեաց վերաբերեալ պայմանագիրը մերժէ։

Փարիզ 25 սեպտ.

Զինուստան կ'առաջարկէ Ֆրանսայի, որ Անամի երկիրն իրեն հետ միացնէ մինչեւ ի Կարմիր գետ, որ սահմանագրուելս պիտի կազմէ եւ որոյ նաւարկութիւնն ազատ պիտի լինի ամեն ազգայ համար։

Ֆրանսա Կարմիր գետին Տէլթային եւ ձախ եզերին մէկ մասը կը պահանջէ։

Պերլին 25 սեպտ.

Ուիլհէլմ կայսեր եւ Զարին միջեւ տեղի ունենալիք տեսակցութեան խորհուրդն ի բաց թողուեցաւ։

Սէն—Լուի (Մատակասքար) 25 սեպ. Կը հաւատան ասա թէ բացի Մայունկա քաղաքէն, Հովներնայաջողեր են Մատակասքարի Հիւսիսային—Արեւմտեան կողմը գտնուած գիրքերն եւ առնուլ Ֆրանսացւոց ձեռքէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

ՀԻՄԱՅԻՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ Ը. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 16 Սեպտ. ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ 7 ին։

Հրաւիրեալ են Ազգ. Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։ Մնամ ազօթարար

ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

13 սեպտ. 1883

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Պաշտօնագիր Վարչութեան յաղագս առ ինքն յղեալ խնդրոց (շարունակութիւն վիճաբանութեան).

Բ. Տեղեկագիր քննիչ ցանձնախմբի ի մասին Հ. Եղիշեի Իփեքճեանի երեսփոխանական խնդրոյն.

Գ. Պատասխանագիր կրօնական ժողովոյ ի մասին հարցման Յ. Գուրգէն էֆէնտիի։ Բ. Աղեանդրէ

Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

Ցունաց Պատրիարք Ամեն. Իսաքիմ Սրբազան երեկ մեր Պատրիարքարանն երթալով, մասնաւոր տեսակցութիւն մ'ունեցաւ մեր Ս. Պատրիարքին հետ։

Ուսումնական խորհրդոյ Լ. Նիստը տեղի ունեցաւ երեկ ի Ղալաթիա։

Խորհուրդն զբաղեցաւ Սամաթիոյ, Եէնի—Գաբուի, Ֆերի—Գիւղի, Վառնայի, Այնթապի և Տրապիզոնի Ազգ. վարժարանաց վերաբերեալ գործերով, վաւերացուց կիւրինի Ազգ. վարժարանաց ուսմանց յայտագիրն, և ուսուցչական վկայագիր յղեց կիւրինի վարժարանաց Տնօրէն—դասատու Պ. Նշան Թէրզեանի, ի քննիչ առաւ Տօքթ. Բ. Իւթիւճեան էֆէնտիի հրատարակած Մարենդարան ժողովրդեան անուն առողջաբանութիւնն և որոշեց յանձնարարել զայն Ազգ. վարժարանաց, քանի մ'ուսուցչական խնդիրներ կարգադրեց և կարգ մ'ընթացիկ գործերով զբաղեցաւ։

ԱԶԴ

Բազմածանօթ Տօքթոր (Ճանիկ) ՓՐԻՍԵԱՆ, ի դիւրութիւն իւր յաճախորդաց զանազան թղթերու, որոշած է գտնուիլ ամեն օր ժամը 8–11, Պոլսոյ կողմը կամուրջին դէմ 77 թիւ Մ. Քիւչիւքեանց դեղատան, որ իւր ժամադրութեանց տեղին է։ Այցելութեան հրաւէր կամ ուրիշ որ և է նամակ կը խնդրուի հոն ուղարկել։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Պ. ԿԼԱՏՍԴՈՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

—o—

Հետեւեալ հատուածներն, որք վերաբերութիւն ունին Պ. Կլատսդոնի ուղեւորութեան ընծայուած քաղաքական նշանակութեան, կը գտնենք երէկի Թղթաբերով եկած Թայմսի Թիւերուն մէջ, որք կը հասնին մինչեւ 20 սեպտ.

Բեդրսպուրկ, 18 սեպտ. — Պ. Կլատսդոնի Քոբէնհակ երթալուն լուրը Բեդրսպուրկի մամլոյն ներշնչած է բոլորովին նոր քաղաքական կարգադրութիւն մը։ Թէ և կայսերական և Արքայական անձնաւորութեանց ի Ցանիմարքա հաւաքումը լոկ ընտանեկան գումարում մը և հանդերձ ընտանեօք Պ. Կլատսդոնի ուղեւորութիւնը լոկ զուարճական հանգամանք ունեցող բան մը կը նկատուին, Նովոյէ Վրէմիա և Նովոյէ անուն ռուս թերթեր բարձր կարեւորութիւն ունեցող արդիւնքներ կը սպասեն Անգլիոյ Նախարարապետին Ֆրէտէնսպորկի դղեակն ըրած այցելութենէն։ Նովոյէ Վրէմիա սա գաղափարը կը յայտնէ թէ, ի նկատ առնելով Եւրոպիոյ միապետաց վերջին ուղեւորութիւններն ու տեսակցութիւններն, որք, ուրիշ նշաններու հետ միացուելով, յարձակողական կամ որ և է կերպիւ գործօն դաշնակցութեան մը գոյութիւնը կը ցուցնեն չսիշատակուած նպատակներու համար, Ռուսիան դուրս թողլու կամ առանձնացնելու թէ-ութեամբ, — ի նկատ առնելով այս իրողութիւններ, կ'ըսէ ռուս թերթը, Պ. Կլատսդոնի ուղեւորութիւնը ի Ցանիմարքա, որ Անգլիոյ գահաժառանգ Կալլէսի իշխանին հոն ընելիք այցելութենէն անմիջապէս առաջ տեղի կ'ունենայ, հաւանական կը ցուցնէ դաշնակցութիւն մը ի մէջ Անգլիոյ և Ռուսիոյ։ Ռուս թերթը չկարծեր թէ Եւրոպիոյ տէրութեանց վերեւ յիշուած դաշնակցութիւնը խաղաղական նպատակներու համար կրնայ լինել, ի բաց առեալ երբ Եւրոպիոյ բոլոր մեծ տէրութիւնք մասնակցին այդ դաշնակցութեան, և հետեւաբար, կ'ըսէ թէ. «Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ բարեկամական հակզրոզութիւն մը աւելորդ երաշխաւորութիւն մ'է արդէն երկուքէ մէկ ժամանակի մէջ»։

Ալեքսանդր Գ.ի և Պ. Կլատսդոնի տեսակցութեան այս անտարակոյս յոյժ փափաքելի եղրակացութեան հետ միատեղ պէտք է նկատել Նովոյէ Լրագրին յայտնած ծրագիրն ի մասին դաշնակցութեան մը ի մէջ Ռուսիոյ և երկրորդ կարգի տէրութեանց, — Ցանիմարքայի, Շուէտի, Հն, — և այն ատեն (կ'ըսէ Թայմս թղթակիցը) ձեր ընթերցողք պիտի տեսնեն թէ Բեդրսպուրկի լրագիրք ի՞նչ կ'առաջարկեն և կ'ուզեն Եւրոպական աշխարհավարութեան արդի անկարգ վիճակին մէջ։

Վիէննա, 18 սեպտ. — Անգլիոյ Նախարարապետին Զարին հետ անսպասելի տեսակցութեանը լուրն ստացուաւոր առարկայ մ'է դարձած, որոյ վրայ բազմատեսակ հաշիւներ ու ենթադրութիւններ կը հնարուին քաղաքական ակմբոց մէջ, որպէս նաեւ լրագրութեան մէջ։ Ոչչափ տարբեր լինին այս կարծիքներ, ամենքը կը միաբանին քաղաքական կարեւորութիւն մ'ընծայելու այդ իրողութեան։ Լրագիրք ոմանք հաճոյք կը զգան Պ. Կլատսդոնի և կայսեր տեսակցութիւնը նկատելով իբրեւ մի շարժում ընդդէմ Պիզմարքի իշխանին աշխարհավարութեան, և մինչեւ իսկ, ըստ ոմանց, իբրեւ առաջին քայլ մը դաշնակցութեան մ'ընդդէմ Եւրոպիոյ կեդրոնական տէրութեանց դաշնակցութեան, Անգլիոյ, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միաբանութեամբը։ Քաղաքական ակմբոց մէջ աւելի հանդարտօրէն կը նայուի այս իրողութեան վրայ։ Կ'ըսուի թէ վտանգ մը չկայ եթէ Անգլիա և Ռուսիա համաձայնութիւն մը գոյացնել ուզեն այնպիսի քաղաքական խնդրոց վրայ որք այդ երկու տէրութեանց շահերուն կը վերաբերին։ Եթէ կայ տէրութիւն մը որ այս լուրէն զրնայ զգածուիլ, այն ալ Թուրքիա պէտք է լինի, որովհետեւ երբ Ռուսիա ուրիշ տէրութեան մը հետ կարգադրութիւն մը կնքէ, սովորաբար շահաւոր չլինիր Թուրքիոյ համար։ Այսպէս իրաց վիճակն հանդարտօրէն դիտողներ իրենց տեսութեանց իբրեւ գլխաւոր փաստ կը յիշեն թէ Պ. Կլատսդոն, իւր բնական տրամադրութեամբ և քաղաքական սկզբունքով, չէ այն մարդ որ Անգլիան մեծ յանձնառութեանց կամ պարտականութեանց տակ դնէ։ Իբրեւ նախաբար, նա միշտ աշխատած է երկիրն ազատելու կեցող պարտականութիւններէն, քան նոր պարտականութիւններ դնելու անոր վրայ։ Ուստի, եթէ որ և է տեսակ կարգադրութիւնք լինին ի Քոբէնհակ Պ. Կլատսդոնի և Զարին միջեւ, անոնք խաղաղական բնութիւն մը միայն կրնան ունենալ, խաղաղութեան պահպանման նպաստելու նպատակաւ։ Իսկ այդ տեսակ կարգադրութեանց դէմ ոչ մէկ տէրութեան կողմէ առարկութիւն կրնայ լինել։

Այսպէս կը խորհուի Անգլիայէն դուրս։ Իսկ թէ Անգլիացիք իրենք ի՞նչ կը խորհին, Թայմս իւր խմբագրական յօդուածով մեզ կը ծանուցանէ զայն։ Սեպտ. 19 թիւ թերթին մէջ, Թայմս նոր յօդուած մը կը նուիրէ Պ. Կլատսդոնի ուղեւորութեան, յորում կը խօսի Անգլիոյ Նախարարապետին արձակուրդ վայելելու եղանակին վրայ։ Պ. Կլատսդոն ահագին ծառեր կը կոտրէ ի ներկայութեան նշանաւոր անձանց, այսպէս փորձերը տալով իւր ֆիզիկական կորովին, դասեր կուտայ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ, և թէ՛ Անգլիոյ թէ՛ Սկովտիոյ դրութեամբ բողոքական եկեղեցեաց մէջ ժողովրդեան կը միանայ սաղմոսերգութեամբը, և իւր այս հանգամանքներ մեծապէս կ'աւելցնեն իւր ժողովրդականութիւն։ Այժմ Քոբէնհակ գնացած է, ուր անտարակոյս հաճելի յաւելում մը պիտի լինի Ցանիմարքայի մայրաքաղաքը տեղի ունեցած ընտանեկան գումարման վրայ, որովհետեւ Պ. Կլատսդոն անձամբ ծանօթ էր ներկայից մեծ մասին։ Պ. Կլատսդոն, որ քաջ հելլենագէտ է, անշուշտ Հոմերոսի վրայ պիտի խօսի Ցունաց թագաւորին հետ, կամ Տրովադայի հնութեանց վրայ, որք վերջերս երեւան հանուեցան։ Արեւելեան եկեղեցւոյն գլուխը (Զարն) և Լատրպարտ հայաբնակորդը (Պ. Կլատսդոն) հարկաւ շատ բաներ պիտի ունենան իրարու ըսելու, թէեւ այս սեղանավայել խօսակցութիւնք, զանազան նիւթոց վրայ դառնալով հանդերձ, գրգռիչ բնութիւն մը չի պիտի ունենան։ Ցանիմարքայի հին երգերն և միջնադարեան լատին քերթուածները խօսակցութեան նիւթ պիտի կրնան մատակարարել Պ. Կլատսդոնի նման հմուտ բանասերի մը։ Կալլէսի իշխանն ալ, որ Գերմանիոյ տարեկան մեծ զօրահանդէսները տեսնելու համար Պերլին կը գտնուի տակաւին, քիչ օրէն Քոբէնհակ պիտի վերադառնայ, ուր տարակոյս չկայ թէ Պ. Կլատսդոն հաճութեամբ մտիկ պէտք ընէ իշխանին տեսած բաներուն պատմութիւնը։

Թայմս ահա այսպէս կը սահմանէ Պ. Կլատսդոնի և Ռուսիոյ կայսեր միջեւ ի Քոբէնհակ տեղի ունեցած խօսակցութեանց բնութիւնն, և հետեւեալ խօսքերով, որք իւր յօդուածի վերջաբանը կը կազմեն, կը յայտնէ իւր կարծիք այդ ուղեւորութեան ընծայուած քաղաքական նշանակութեան մասին.

«Կը վախնանք թէ Քոբէնհակի գումարման նկատմամբ այսպիսի տեսութիւն մը տպայական կամ կեղծաւորական պիտի թուի Եւրոպական քննադատաց ոմանց։ Թանկագին արդէն տարբեր տեսութիւն մը յայտնեց, նմանօրինակ պարագայից մէջ դիտուած կանոնաց համաձայն։ Բարիղեան թերթը այդ գումարման մէջ փորձ մը կը տեսնէ ամբողջացնելու «Պալքանեան դաշնակցութիւն» մը, որուն թեթեւ -ակնարկութիւն մը տեսած է Գերմանական մամլոյն մէջ։ Որ և է եղանակաւ մը, զոր մեք լաւ չենք կրնար հասկնալ, այս գումարում կը միացուի այն այցելութեան հետ, զոր Գարատագի իշխանը տուաւ Սուլթանին, նաև Պուլկարիոյ իշխանին և իւր ժողովրդեան ցուցալի վեճերուն հետ, և Սերպիոյ և Ռումանիոյ դէպ ի Աւստրոյ-Գերմանական դաշնակցութիւն յարելուն հետ։ Եթէ Թուրքիա, Ցունաստան և Ռուսիոյէն ներշնչուած Պալքանեան Պետութիւնք Անդլիոյ կողմէ չահուին, ֆրանսերէն լրագրին յայտնի կը թուի թէ Գերմանիա և Աւստրիա դժուար կացութեան մը մէջ պիտի իյնան։ Այս արդիւնքն յառաջ բերելու նպատակաւ է եղեր որ Պ. Կլատսդոն Քոբէնհակ գրկուեր է։ Ուր Ռուսիոյ կայսրը կը գտնուէր հանգիստ գտնելու ծիծաղելի պատրուակաւ։ Ինչո՞ւ համար չհանդչեր Կայինայի պալատան մէջ իսկ։ Ինչո՞ւ համար Պ. Կլատսդոն Ցանիմարքայի մայրաքաղաքէն զատ այցելելիք քաղաք մը չգտներ։ Ինչո՞ւ համար Ցունաստանի թագաւորը ճիշդ այս վայրկեանը կ'ընտրէ իւր ծնողաց այցելութիւն տալու համար։ Եւ ինչո՞ւ համար ռուսական դեսպանն Անգլիա՝ Լոնտոնէն բացակայ՝ Քոբէնհակ կը գտնուի ճիշդ այն միջոցին երբ իւր տէրը (Զարը) հանգիստ կը փնտռէ հոն։ Ասոնք են, կարծենք, մի մասն այն անպատասխանելի հարցմանց, որք բարձրագոյն աշխարհավարութեան վրայ ենթադրութիւններ ընելու զբաղած Ֆրանսացւոյն միտքը կուգան, և կը ցուցնեն անոր թէ ո՛րչափ շնչին են այն պատրուակներ, որոցմով կ'ուզուի բացատրել նշանաւոր մարդոց այս արտասովոր դումարումն։ Հաւանականաբար ո՛չ ոք հաւատ կ'ընծայէ Պալքանեան դաշնակցութեան, բայց այդ ենթադրութիւն աւելի անտեղի չէ քան բազում ենթադրութիւններ որք լրջօրէն կ'արտայայտուին ամեն անգամ որ զոյգ մը միապետք կամ քաղաքագէտք խօսակցութիւն մ'ունենան։ Միջին հաշուով երեք ամիսն անգամ մը զարմանալի կարգադրութիւն մը դուրս կ'ելնէ հնարամիտ քաղաքագէտի մը ուղեղէն, և հանդիսաւոր ոճով մը վիճաբանութեան նիւթ կը մատակարարէ Եւրոպիոյ մայրաքաղաքաց կիսուն։ Ընդհանրապէս խօսելով, այս կարգադրութիւնք նոյնչափ անհիմն են որչափ վերեւ յիշուածը։ Մեր Եւրոպական բարեկամք շատ մտատանջուելենէ կ'ազատին եթէ միայն կարենան ընդունիլ մեր՝ կղզիաբնակներուս՝ այն տեսութիւնը թէ Նախարարապետ մը երբեք այնչափ անվնաս է, այսինքն երբեք այնչափ քիչ կը զբաղի քաղաքական գործերով, որչափ երբ ուղեւորութիւններ կը կատարէ զբօսնելու համար։»

Ընթերցողք կը յիշեն թէ մեր շաբաթ աւուր քաղաքական ցեսութեան մէջ, Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ դաշնակցութեան մը անհաւանականութիւնը բացատրած էինք։ Թայմս ալ իւր այս հատուածով, ի Քոբէնհակ քաղաքական կարգադրութեան մը խօսքն եղած լինելու կարծիքը կը ջրէ, և այսպէս կը հաստատէ մեր շաբաթ աւուր տեսութիւնն։ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ դաշնակցութիւն մը կընքուելուն լուրը կ. Պոլսոյ մէջ բաւական մտատանջութիւն պատճառած էր, բայց կ'երեւի թէ տեղի չկար մտատանջութեան։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ի վերայ հոմանաբակ քոբէրայէ որ տէրեց է Գահիրէ (Եէէիպտոս) անցեալ Յունիս և Օգոստոս ամսներու մէջ.

(Շարունակութիւն)

—o—

Ի ԳԻՄԱՑ ԲԹՇԿԻՆ ԽՆԱՄԱԿԱԼ, ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻ

Թարգմանութիւն է Ֆրանսերէնէ

—

Վսեմափայլ Նախագահ Ցեար.

Պատիւ ունիմ Ձեզ ներկայել համառօտիւ իմ համարատուութիւն՝ նկատմամբ պաշտօնավարութեանս առ ընթեր Մասնախմբի Հայոց Գահիրէի, այս տարուան քոբէրայի տիրած ժամանակամիջոցի մէջ, այսինքն յուլիս 19 էն մինչեւ ի համապատասխան օրն ընթացիկ ամսոյս։

Բոլոր հիւանդաց թիւն՝ զոր դարմանեցի մինչեւ ի վերոյիշեալ պայմանաժամ, թէ Պէյն էլ Օ-ւրէնէ (վերոյոց Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Հայոց) եկեղեցւոյ առ ժամեայ այցելարանի մէջ, և թէ ի բնակարանս, կելնէ ի 153, յորոց 102 արական և 51 իգական սեռէ։

Իսկ հիւանդութեանց տեսակը՝ ի հարկէ համաճարակ Հնդախտի միջոցին՝ մեծ մասամբ սոյն ախտի զանազան կերպարանքն կը ներկայէին, բայց պակաս չէին նաեւ տարասեռ ախտք, զոր օրինակ թանչէ՝ որոյ բաժինն բազմաթիւ եղաւ, մանաւանդ վերջին օրերս։

Հիւանդաց տարիքը կը տարածէր ստանիական հասակէն մինչեւ ի խոր ծերութիւն։

Իբր ազգութիւն, բնականաբար Հայք էին գլխաւորապէս, բայց եղեն նաեւ Թրչնք, Ադրաբք և Աւստրիացիք, որ կ'դիմէին Հայկական եկեղեցւոյ Աշխարհարանն, ուր երկոցս օրն խորհրդատուութիւն կ'ընէի ամենուն։ Վերջիններն ճիշդ առաջնոց նման՝ ձրի կ'ընդունէին դարման, համաձայն բացորոշ նպատակի մարդասիրական և մարդօգուտ հաստատութեանն՝ զոր Գահիրէաբնակ Հայկական հասարակութիւնը կազմակերպած էր։

Նկատմամբ ի մասնաւորի այն միջոցներուն, որք կարեւոր են տեղական հարուածի ժամանակ, իմ գլխաւոր հոգածութիւնս եղաւ, նախ քան զամեն ինչ հասարակութեան մէն մի անդամին հայթայթել տալ սկզբնական պիտանի դեղերն, որպէս զի յերեւումն ամենափոքր նշանի մը ախտին, վազվազեն գործածել ըստ պատուիրանաց բժշկին, և մինչեւ ի գալուստ սորին, աշխատել խեղդելու՝ եթէ հնար է՝ հիւանդութիւնն իւր սերման մէջ։

Ընդ այս խնամարկութեանց չէի զանց առներ նաեւ տան մէջ հետեւելի մենդական եղանակի մասին բացայայտ և մեկին պատուէրներ տալ, համաձայն Ձեր խմբագրած հայախօս հրահանգաց, որ ազդագրեալ էին ի տեսիլ ամենից առուն Եկեղեցւոյ և ցրուեալ ի միջի ազգայնոց։

Սոյն նախազգոյշ խնամոց արդիւնքն խիստ գոհացուցիչ եղան համեմատութեամբ ախտացելոց թուոյն, որպէս յայտ առնէ հետեւեալ ցուցակն։ Այս արժանի է յիշատակութեան, մանաւանդ զի սոյն արդիւնքն այնպիսի հիւանդներու վրայ ստացուեցան, որոց վիճակն հեռի էր բարւոքման կամ բուժման յոյս ներշնչելէ։

Յետ սոյն նախակարգ հաստատութեանց, թոյլատուութիւն կը խնդրեմ առաջի առնել Ձեզ այն ամեն հիւանդութեանց ցուցակն, որք ստանուեան ի 19 յուլիսէ մինչ ի 19 օգոստոս տարւոյս։

Ամբ Բէրէլը էր Ռ-ե 31 պեռակ հէ-ռանդ-ռիէ-ռ, որ 153 անձանց վրայ տէրէր են, ե- զոր դարմաներ է, ե- որոյ անուններն դ ա- դ էր նշանակէ, ե- էր յայտնի ռիէ ռանցի 54 ը է +ուլերայէ ե- 46ը է +ուլերա ռա-ՁՈՐԴՈՂ ազեաց ե- ապամոթի հէ ռանդ-ռիէ-ռներէ ի-ԽՈՏՈՏԵԼ էին, ե- ա-դնոն Վրայ դրան 6 մահացեալ էր նշանակէ, որոց 5 ը դրան է +ուլերայէ։

Բաց ի այն հիւանդներէն՝ որոց վրայ պատիւ ունեցայ խօսիլ Ձեզ, եղան Հայոց մէջ բազում այլ որ քոլերայէ կամ ուրիշ հիւանդութեամբ ախտացան, և կարօտելոց դասէն չՁԱՎալով ուրիշ բժիշկներու ձեռքէն ընկալան դարման, — Ասոնցմէ մահացողք ալ եղան, բժշկեալք ալ, բայց ինձ անկարելի է ճշգրիտ ցուցակ մը ներկայել Ձեզ այս մասին *։

Ներեցէք, Նախագահ Ցեար, որ նախ քան զվերջացումն տեղեկութեանցս, մասնաւոր յիշատակութիւն մ'ընեմ, հանդերձ եռանդագին շնորհակալեօք, այն անձանց որք իւրեանց առատաձեռնութեամբն և բարեսրտութեամբը հընարաւոր ըրին մեր յանձնախմբին ա՛նչափ կարօտելոց և ա՛նքան հիւանդաց օգնութիւն մատուցանել և խնամք տանիլ այն ազետալից օրերուն մէջ։

Իսկ ես, մշտատեւ շնորհապարտ յիշատակ մը պիտի պահեմ ի սրտիս այն ամեն անձանց, որք ամեն պարագայից մէջ ինձ ազդեցիկ և անձնուէր աջակցութիւն մ'ընձեռեցին։ Ձեմ կարող անյիշատակ թողուլ նաեւ երկու Ընկերանոց, որք հաճեցան մեզ շնորհել իւրեանց վեհանձնական և թանկագին ձեռնտուութիւնն, այն է Բաթթաֆեան և Անգլիական հիւանդանոցներն, որք սրտաշարժ համբերաչխութեամբ մ'իսփոփանս տառապելոց, յորմէ ազդէ և ըլլան, ընդունեցին և խնամեցին մեր մի քանի հիւանդներ, որոց համար տեղ չունէինք մեր այցելարանի մէջ։ Մեր խորին երախտագիտութիւնն շահած են անոնք։

Կը յուսամ թէ ամենեքին իւրեանց երկոց գեղեցկագոյն վարձատրութիւնը պիտի գտնեն այն արդար գոհութեան մէջ՝ զոր կատարեալ բարիքն և շահեցեալ արդիւնքն կ'ընձեռեն։

Ընդունեցէք կ'աղաչեմ, Նախագահ Ցեար, իմ ընտրելագոյն և անձնուիրական զգացմանցս արտայայտութիւնն։ (Ստորագրութիւն)

Ցօ+Բէօր Մէկմոնա Վայնդերէր

Գահիրէ 19 Օգոստ. 1883

Ի Նպաստ Խնամակալ Մասնախմբի Հայոց Գահիրէի +ուլերայի ժամանակ

	Ֆրանք	Սանթ.
Վսեմ. Նուպար փաշա	1262	50
Ա. Տիկին Գալատեան	377	75
Վսեմ. Տիգրան փաշա	252	50
Աբրահամ պէյ Բարթող	126	25
Մեծ էֆէնտիք		
Տիգրան Խաչերեան	12	5
Ստեփան Գաբրիէլեան	120	
Ընկերութիւն Հայկական (+ուլերայի)	101	
Վսեմ. Ստեփան փաշա Ալանեան	100	
Պօղոս Կարապետեան	100	
Օհան Թութվաեան	100	
Կարապետ Լազեան	100	
Տիգրան Մկրտիչեան	67	50
Թադէոս Նահապետեան	60	
Գէորգ Պետրոսեան	60	
Պետրոս Կարապետեան	52	
Խնդիր Քարճի	50	50
Յովհաննէս Պալըքճեան	50	
Զենոպպէյ Մերամէթճեան	40	
Սահակ Սիմիթեան	40	
Սեդրաք Դաւիթեան	40	
Յակոբ Քիւլհանճեան	30	
Նարտիի Դեղարան	28	
Տիկին այրի Քալֆաեան	25	25
Գառնիկ Համբարձումեան	25	25
Միհրանեան և Արթինեան	25	
Իսքէնտէր Հոգետունի	25	
Եղիա Եուսուֆեան	25	
Կարապետ Շերիթճեան	20	
Կարապետ Միքայէլեան	20	
Մ. և Յ. Քերէստէճեան	20	
[illegible] Մ. Պաղլըճեան	20	
Յակոբ Բամպուքճեան	20	
Կարապետ Մաճարեան	20	
Խաչատուր Արթինեան	20	
Վիշէն փափազեան	20	
Մ. և Կ. Նշանեան	20	
Մինաս Խրմխրմեան	20	
Թովմաս Բրատեան	20	
Պօղոս Քարաքաշեան	20	
Գէորգ Սիմիթեան	15	
Ոմն	13	
Մարտիրոս Գէորգեան	10	
Համբարձումեան Գասէրճեան	10	
Գառնիկ Պերպերեան	10	
Տիգրան Լպէեան	10	
Եղրարք Մաճարեան	10	
Ոմն	10	
Յարութիւն Սարգսեան	10	
Մինաս Եազուպեան	10	
Ոմն	10	
Սարգիս Պիւլպիւլեան	10	
Կարապետ Արթինեան	10	
Մինաս Յակոբեան	10	
Իսքէնտէր Արթինեան	5	
Սարգիս Շամլեան	5	
Մելքոն Երկանեան	5	
Ոմն	5	
Յարութիւն Քալամեան և Նազար	5	
Միհրան Միհրանեան	5	
Յարութիւն Պահթիարեան	5	
Վարդան Շամլեան	5	
Բարսեղ Ազատեան	5	
Բարսեղ Դաւթեան	5	
Միրիճան Շիշլեան	5	
Մկրտիչ Գրիգորեան	5	
Մելքոն Միհրանեան	5	
Ստեփան Յովհաննէսեան	5	
Վսեմ. Գէորգեան	4	50
Մարկոս Իսպահեան	4	50
Գրիգոր Խրմխրմեան	4	
Յակոբ Թէրկէզեան	3	
Բարսեղ Նազարեան	2	50
Ոմն	2	
Մկրտիչ Մխիթարեան	2	
Ոմն	1	25
Դեղապին ի կարող անձանց	51	30
Արժ. Յէր Կարապետ քահանայ	20	
	3962	55

(Ստորագրութիւն Խնամակալ Մասնախմբի անդամոց)

Վերջին օրերս ընկալանք նաեւ Մեծ. Ազիզեան Պօղոս էֆէնտիէ որ յԱլեքսանդրիա, ֆր. 131, 50, ի Նպաստ ազգաստ հիւանդաց, և յանձնեցին Քաղաքական Ժողովոյ Ատենապետին ի նոյն նպատակ

Նպաստ ի Խնամակալ Եէէիպտ. ազգ. ազգ.

59 անձանց կարօտելոց կամ ազգաստ հիւանդաց դրամական նպաստ	2,389	
Ընկողին մի քանի քոլերայէ ախտացելոց	182	
2 պանդուխտ հիւանդաց ի Ֆրանսական հիւանդանոց փոխադրութիւն և թոշակ	347	
Մանր ծախք կառքի եւն.	198	
3 մեռելոց մեռելակառք	271	
Սպասաւորաց և հիւանդապահից ամսական վարձք	675	
Տաքթ. Վայնպէրկերին ամսական (*)	1,462	20
» » կառքի ծախք	771	20
Նարգիի դեղարանին 33 0/0 կամաւոր զեղչով	879	
Քօնեաք, սոտա և այլ մանր ծախք քոլերայէ ախտացելոց համար	269	
	7444	
	Ֆր.	Մ.
Կամ Ֆրանք	1935	25
Քաղ. Ժողովոյ Ատենապետին յանձնուեցաւ տեղւոյս տոմարագրեալ ազգաստաց 4 ամսեան բաժնելու համար՝ ամսէ ամիս 300 Ֆրանք	1200	
Կարօտելոց և հիւանդաց խնամարկութեան համար իբր պահեստի դրամ յանձնուեցաւ դարձեալ Քաղաքական Ժողովոյ Ատենապետին	827	30
	3,962	55

(Ստորագրութիւն Խնամակալ Մասնախմբի անդամոց)

(Շարունակելի)

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

—=—

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԺԹ.

Հայոց Զորոյ հիւսիսային մասն աւարտած լինելով, այժմ դառնամք դէպ ի հարաւ, եւ անցնիմք խօշապոյ գետէն ի Հնոստան դիւղ, որ կը գտնուի գաւառիս հարաւային երկայն մասի առեւեւածայրը, որմէ շարունակաբար ուղեւորիմք յարեւմուտ կրկին դէպ ի Վանայ ծով, առանց այլ եւս ուղղութեան գծերնիս յաճախ յիշելու, երբ ճանապարհի շեղումն մեծապէս զգալի չէ, որպէս ասացի ի սոյն գաւառ մտած ատենը։

Առեղէն մեկնելով ի հարաւակողմն 2 ժամէն կը հասնիմք վերոյիշեալ Հնոստան դիւղը, որ շինուած է «Ապլասաթ» կոչուած լայնանիստ լեռան ստորոտը. ունի 30 տուն բնակիչ, յորոց 5 տուն Քուրդ են։ Հայք ունին մի նորաշէն ու բաւական ճաշակաւոր եկեղեցի յանուն Ս. Աստուածածնայ կառուցեալ. մի ընտիր քահանայ ուսեալ եւ առաքինի, որոյ նման գաւառիս մէջ չկայ. այս մասին Հնոստանցիք բարերազդ կրնան համարուիլ, սակայն մեղք որ դպրոց չունին, որոյ գունէն պիտի ցոյայ իւրեանց եկեղեցւոյ լոյս, յորմէ տեղւոյս դժբաղդ նոր սերունդ զրկուած է։

Աստ եկեղեցւոյ արտաքին սրահը քահանային եւ մի քանի գիւղացւոյ հետ նստած՝ մինչ կը խօսէինք դպրոցի շէնքին վրայ, 10էն աւելի հոգեւոր մեր բոկոտն, այլ կայտառ մանուկներ մեզ հանդէպ կեցած՝ այնպէս իրարու վերա կը սղմուէին անձանօթ հիւրի մը նկատմամբ զգացած ուրախութենէն, որ յուզուիլ սկսայ եւ իրրեւ արդար իրաւունք այդ մանկանց, մեծ ցաւ յայտնեցի ներկայ ծնողաց, որ անմոռոցին այս լուսոյ դարու մէջ ի խաւարի կը մեծցնեն իրենց յուսալից զաւակները։ Դիւղիս միաբարական կողմն միայն սա էր թէ երիտասարդութիւնը կորովի զուրկ չէ բոլորովին։

Հնոստան ի հնումն 6 եկեղեցի ունեցեր է, որոց հետքերն ցարդ կը նշմարուին. Նախապէս 400 տուն բնակիչ ունեցած, որոյ ապացոյցն իր մէջն կիչ ունեցած, որոյ ապացոյցն իր մէջն է։ Դիւղիս արեւելակողմն Ապասաթ լեռն տեղ տեղ կարճիկ կաղամախներէ ծածկեալ է, որոյ վերայ կան նաեւ մի քանի անթիւական ժամանակէ մնացած գերեզմանաքարինք, որոց համար անդ

*Ծանօթ.—Սոյն Տօքթ. Տոյէրէի անունի բժիշկ կարդալով ըլլալով 30 ոսկւոյ ամսականով, կրցաս ընդունիլ մեր յանձնած պաշտօնն 15 անգլ. ոսկւոյ։

*Ծանօթ.- Գիտելի է որ վախճանելոց ազգային տումարն 9 ուրիշ մեռելոց յիշատակութիւն կ'ընէ, որոց 2ն բժշկին պաշտօնի սկզբնաւորութենէն կանխագոյն վախճանած են, եւ 7 նոյն ժամանակամիջոցին մէջ, ամենն ալ ի քոլերայէ, որով Գահիրէաբնակ Հայոց մէջ այս անգամ քոլերայէ վախճանելոց թիւը կը հասնի 14ի։

որոշ աւանդութիւնք կան, զորս նշանակել աւելորդ է։

Գիւղիս յարեւմտակողմն 3 քարընկեց հեռու կը տեսնուին երկու «քոյրեղբայր» անուամբ գերեզմաններ, որոց վերաբերութեամբ կը պատմուի ի ծերոց թէ «յանուն կրօնի նահատակուած են եւ իրենց արեամբ տեղւոյն վերայ մի քանի ծառեր բուսած»։ Որք այժմ կը տեսնուին գերեզմանաց չուրջը, որոց մէ փոքրիկ չիւղ մ'անգամ չեն կտրեր, զի մանաւոր ուխտատեղի է', մանաւանդ իգական սեռի համար։

Հնաւանդայ տեսարան այնչափ դէշ է, միայն թէ մի քանի ուռենի ծառերէ զատ այլ ծառաստան չունի։ Այժմ տեղւոյս երիտասարդներէն մտաց եւ կրթոյց տէր մին՝ մրգեղինաց ծառաստան եւ խաղողոյ այգի տնկած է. տա՛յր երկինք, որ անվնաս մնայր եւ լինէր ի Հայոց Զոր նախանձելի օրինակ ազգիս յառաջ բերելու, վասն զի, ինչպէս նախորդ յօդուածներէս միոյն մէջ դիտել տուած եմ, գաւառիս խիստ մեծագոյն մասն՝ բերան մը թացելու չափ մրգեղինաց ծառեր չունին։ Սոյն գիւղ պարբերական անախորժ դէպքերու ենթակայ կը համարուի ի տեղացւոց։

Հնաստանէն մեկնելով 1 ժամէն կը հասնիմք ի Խէք։ Սոյն գիւղն ունի 20 տուն Հայ եւ 3 տուն Քուրդ. առաջինք ունին մի եկեղեցի Ս. Սարգիս անուամբ առանց քահանայի եւ առանց դպրոցի. իրենց կրօնական պէտքերն մերձակայ գիւղի քահանայի կողմանէ կը հոգացուի։ Գիւղիս տեսարան լաւ է քան առաջնոյն։ Խէքայ յարեւմտահարաւ 20 վայրկեան հեռու կը գտնուի «Խէքուց Ս. Գէորգ կոչուած անկախ թուղիկէ հին վանք մը, որոյ շինութեան թուական չկրցայ գտնել դժբաղդաբար, միայն թէ Վարդանանց դէպքէն ետքը շինուած լինելու է շատ անճաշակ եւ հին։

Վանքն ունի բաւական ընդարձակ հող եւ ջուր, ընտիր տեսարանաւ եւ հին շինուածքներով. այժմ Տէր Սարգիսեան Ստեփան վարդապետի վանահայրութեան յանձնուած է, որպէս եւ կապուտ կողայ վանքն, որոյ վերայ խօսուած է։ Ցիշեալ վարդապետի ջանիւք շինուած են մի քանի նոր սենեակներ եւ խուցեր. ի մօտոյ պիտի ունենայ վարժարան մը, զոր անցեալ տարի արդէն ունէր։

Խէքուց վանքի առջեւ իր շրջապատէն դուրս «Ձկնտուն» կոչուած տեղի մի կայ, որոյ վերաբերութեամբ կ'աւանդեն թէ «մի գեղեցիկ լճակ եղած է էնկերով լի, որոյ վերայ Պօղոսաղի Հայ մեծեր երբեմն իւրեանց ընտանեաքն կ'զբօսնուին»։ Վանուց յարեւելս լահիւսիս մէկ ժամ հեռու ձորագաչտի մը վերայ լերանց ստորոտը շինուած է Ղեւոնդեանց աշակերտ Ս. Աբրահամու վանք, (որոյ մասին եղիշէն կը գրէ)։

Այս մասին ծերոց մէջ հետեւեալ աւանդութիւնն պահուած է։

«Երբ Ղեւոնդեանց դէպքի ժամանակ Աբրահամ եւ Խաչէն ի հարաւ գերի կը տարուին, անդ՝ ծանօթ ընդունելութենէն յետոյ՝ կը վերադառնան ի Հայաստան, վերոյիշեալ տեղին իրենց համար աղօթատեղի կ'ընտրեն, ուր տակաւին բնակութիւն չէր եղած. ատ իւրեանց փոքրիկ մատուռ մի շինելով կը բնակին աղօթելով եւ սաղմոսելով, սակայն ջուրի պակասութեան համար շատ կը նեղուէին, իրենց ծարաւը կ'անցունէին մէկ ժամէն աւելի հեռու խոշապայ գետի ջրովն։ Իրենց դէպքի վերայ դրուած անախորժ նշանաց ասօթէն սոյն երկու երկնից նուիրեալներն ժողովրդեան մէջ մնել չէին կրնար, մի օր երբ ջուր խմելէն յետոյ իւրեանց աղօթատեղին կը վերադառնան, ճանապարհին անտանելի վիշտ մը բռնուած կ'արտասուեն, եւ երբ յաղօթատեղին կը հասնին, կը տեսնեն որ լեռան ստորոտը մի աղբիւր բղխած է պաղ եւ անուշահամ, եւ ձայն մը կուգայ առ Աբրահամ եւ առ ընկերն թէ «Աբրահամ, այս ջուր եւ ձեր գերեզմանք լեցին ցաւագարաց ի բժշկութիւն»։ Սոյն մենակեաց սրբակրօնք մի քանի տարիէն երբ կը մեռնին, այս կողմերու բարեպաշտ քրիստոնեայք խորհուրդ ընելով՝ ատ յանուն Ս. Աստուածածնայ փոքրիկ մենաստան մի կը շինեն, որոյ հիւսիսակողմն կից տաճարին կ'ընտրեն տեղի գերեզմանաց յիշեալ կրօնաւորներուն եւ անդ կ'ամփոփեն նոցա չարչարեալ մարմիններ, անոնց վերայ կառուցանելով մատուռիկ մը։ Զայս մենաստան, ուր կը հաւատայր այլակրօն, այլ Չերմեռանդ կարապետս, տեսնելու եկանք առանց գլանալու նորա արդի տխուր կացութիւն. երբ վանուց սօտեցանք, մարդ եւ անասուն չտեսնելով ցաւ եւ զարմանք դիս պաշարեց ու վերջապէս գտանք զայն ամայի դարաւոր ուռենոյ առընթեր։ Սոյն ուռենին՝ պահապան Աբրահամու մենաստանին, գլուխը ձգած դէպ ի յայն, որուն շուքտալ կ'ուզէր, այլ չկարէր յաջողիլ, զի կարճ էր հասակաւ, թէեւ լինէր հաստատամ եւ ճղաշատ։

Սոյն վանուց տաճարն անվնաս կը կենայ գեղեցիկ շինուածքով, առջեւի սենեակներն կիսակործան, տաճարին կից արքոց հանգստարանը փոքր մասամբ մնասուած է, ուր կը տեսնուէին, ձէթ, իւղ եւ մոմ, զոր վառեց կարապետիկս հարուրելով եւ ծնրադրելով, սակայն պակաս թողուց քաղաքացիներս մեկ ամիս հետ

ցել վափաքող Մեծ. անձինք դիմե-լու են յԱքրամեան տպարանն։

Բաժանորդագրին միոյ օրինակի է 2 ֆրանք։

ԻԻՆ ԿԱՎՕԹ ՏԸ ԲԼԻԻ

Նոր եւ ընտիր երգ մը դաշնակի համար

Յօրինեալ է Տ. Զ-էրեմեան

կը գտնուի ձայնագրեալ երգեր վաճառող գրավաճառաց խանութները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ օգոստոս ամսոյ Նուիրատուաց անունքը.

Մեծ. Յեարք.

Զաթալ խանի կոչակար արհեստաւորք հացկերոյթի մը համար 2,000. Ի Նիկոմիդիա «Կամսարական և Ընկ.» ծխախոտոյ գործարանի գործաւորներէ հաւաքեալ, ձեռամբ Աբրահամեան Սահակ էֆէնտիի 862. Սբվաճի արհեստաւորք, ձեռամբ Սէրվիեան Յակոբ և Ալահվերտի Սերովբէ աղաներու 500. Մեծ մաքսի բեռնակիր եղբարք (հացագին) 385. Բարեսէր ոմն, ձեռամբ Ոսկերչաց Լօնճա օտասիի աղնիւ վարպետաց 324. Սամաթիոյ Խնամատար Միութենէ, ձեռամբ կարապետեան Մինրան էֆէնտիի 240. Կեսարացի Հալաճի Գրիգոր 190. Բարեսէր ոմն 190. Լանկա քօլի սափրիչ արհեստաւորք 150. Պալատու և Սալամթօմրուքի աղնիւ աղգայիններէ հաւաքեալ, ձեռամբ Թիֆլիսցի Յովհաննէս աղայի 121 1/4. Մեծ մաքսի ձողարարձ բեռնակիր եղբարք 118. Բարեսէր ոմն 108. Մանուկ Արշեան 54. Յակոբ Մարտիկեան 54. Բարեսէր ոմն 54. Հաճօրուլցի հովանոցի գործարանի գործաւորներէ հաւաքեալ, ձեռամբ Յակոբ աղա Գասպարեանի 32 1/2. Սեբաստիոյ խաւթարօղ գիւղի բեռնակիր եղբարք 30. Եղեսցի Աւետիսեան 20. Ուլաշցի Առաքել 20. Յովհաննէս Առաքելեան Պարտիզակցի 20. Գումար 5,472 3/4։

Բարձրապատիւ ոմն բարեհաճեցաւ նուիրել 1 կալենտու կով.

Մեծ մաքսի ձողարարձ բեռնակիր եղբարք 6 ոչխար, 78 հօխայ բրինձ, 156 հօխայ ֆէրե։

Տիվրիկի խրնաւուլա գիւղի բեռնակիր եղբարք 2 ոչխար, 40 հօխայ բրինձ.

Սեբաստիոյ Ուլազ գիւղցի Առաքել 1 ոչխար, 25 հօխայ հաց.

Զաթալթիոյ բեռնակրաց տասնապետ Եղիկ 2 ոչխար.

Սիրբէֆիի բեռնակրաց տասնապետ Ղազար 1 ոչխար.

Ի Ղալաթիա բնակեալ Պիսկուրցի վարդան Վարդան և Յովհան բեռնակիրք 1 ոչխար.

Մէյվահօշ մաքսատան քապղիմալ Թէվֆիկ էֆ. 290 հօխայ խաղող.

Մէյվահօշ մաքսատան քապղիմալ Ստեփան Սինանեան 269 հօխայ խաղող.

Բարեսէր ոմն 157 օխայ խաղող։

Սամաթիացի Մ. Արիս 118 օխա խաղող.

Պոլոս Մնտիկեան 39 հօխայ բրինձ.

Փէչտիմալճի Մ. Եղիա 7 հօխայ կաթ.

Սամաթիացի ածխավաճառ Գրիգոր 17 հօխայ ածուխ.

Սերովբէ Մէյլիանէֆեան 1 թօփ ամերիքան.

Ս. Ղ. Պարտիզպանեան 80 բաքէթ սիկառի թուղթ.

Մ. Սիմէոն 2 բէրլէոն աչտանակ.

Լանկա քօլի Սափրիչ արհեստաւորք 5 հօխայ ծխախոտ.

Թոքատցի Ջրավաճառ Գէորգ 6 տակառ գանը քաւաքի ջուր.

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Հիւ. Հոգ.

Ատենադպիր Ատենապետ

Տէր. Կէ-դ-Լեէրեան Մէր. Յակոբեան

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Տ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՕՐԻՈՐԴԱՑ

ԳԷՂԷՏՈՒՆԻ Ի-ՅԷԼԷԿԷՅ

Ի Պէշիկթաշ Հայոց Եկեղեցւոյ դիմացը Պալեան Անտոն պէյի տուն.

Ինչպէս արդէն հրատարակուած էր, սոյն վարժարանը բացուած է եւ դասախօսութիւնք կ'սկսին յառաջիկայ չորեքշաբթի օր, 14/26 սեպտ. ամսոյս։

Հետեւաբար, կը հրաւիրուին աշակերտ տալ փափաքող ծնողք, եթէ կարելի է՝ մինչեւ նոյն օրը ներկայացնել իրենց զաւակունքն յիշեալ վարժարանն, ուր ցնորքնութիւնն այժմէն ամեն օր ժամ 4էն մինչեւ 10 եւ երբեմն աւելի ուշ ներկայ պիտի գտնուի։ Վարժարանին ընդունելութեան պայմաններն յատկապէս տպագրեալ լինելով, ծնողք կրնան այժմէն ստանալ ցնորքնութենէն։ 4—3

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ռափայել եւ Մ. Թորիկ Ներկարարեան եղբարք կը ծանուցանեն յարգոյ հասարակութեան թէ, ինչպէս որ քանի մը տարիէ ի վեր Նիկոմիդիոյ մէջ պանդոկ (խան) մը վարձած էին, եւ իրենց յաճախորդներն ամեն կերպով գոհ ընելու ջանալիր էին, այժմ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ Թահտա-գալէ, թիւ 9 Քիւչիւք Մուսթաֆա փաշա պանդոկը վարձելով, երկու եղբարց մին Կ. Պոլիս, եւ միւսը Նիկոմիդիա պիտի մնան, եւ ամեն փոյթ եւ ջան ի գործ պիտի դնեն իրենց բոլոր յաճախորդները գոհ ընելու համար։ 3—4

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ յանձնաբարեալ կը բանի Լիվերբուլ և Աբերտիլէյ մէջ.

Անունքը	Թոնոյ	Անունքը	Թոնոյ
Ալբերթ	2,500	Ֆոլտին	3,700
Ալլատին	2,500	Ֆլոտին	3,700
Անդալուզիան	2,500	Ֆլուվիա	3,700
Արեւեան	2,500	Իպերթ	5,500
Աբրամ	3,700	Իւլիթ	5,500
Պալերմ	6,000	Իսրբիա	5,500
Պուլկարիան	6,000	Լէսպա	2,200
Քասարիլիան	800	Լիսբոնեան	2,500
Սայրենեան	2,000	Լիսոն	800
Տորոյ	700	Օքսրիոյ	700
Էֆէզէն	3,700	Բերբան	3,800
Ֆագան	3,700	Վալենսիան	6,800
Ֆալերմեան	3,700	Վիրջինեան	6,800

Անդալուզիան յոգեներաւն ամսոյս 29 ին մայրաքաղաքս կ'սպասուի եւ պատրաստ է վաճառք ընդունելու։

Շաբաթական յոգեներաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ սառորագրեալս հեզուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն տեղեկութիւն կ'ընդունուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միսրէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալութիւն։

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն. Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվէր եղբարք. Այեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ. Մալտա, Ա. Քամիլերի. Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտադոյ. Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

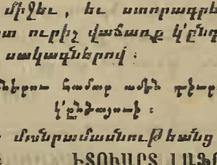

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ. Մէնչէսթրի և Օրեսոյ մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Անունքը	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբրատ	2,500	Ռոբերս
Աբրատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լատանիա	2,500	Ուիլքս
Մասեդոնիա	3,500	Մարշ
Բոսֆէրա	2,800	Ֆոլթրբին

Այս յոգեներաւք կին ֆամբրոքներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք

ՔԻԻՆԱՐՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ ամբոր տանի մ'անգամ կը բանի Լիվերբուլ և Մէնչէսթրի մէջ.

Անունքը	Թոնոյ	Անունքը	Թոնոյ
Օրանթ	7,000	Մալթա	3,000
Ադրիա	3,000	Մոբատոս	2,500
Ալբէրթ	3,000	Նոռֆ	2,500
Պորթնա	4,600	Բալտիա	5,000
Պարվիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալտիկ	2,500	Բալթիա	3,000
Պրէթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սկիպլանդ	5,000	Սիրիա	4,600
Քարպանդ	4,700	Սարսիա	3,000
Շերատրի	2,000	Սամարիա	3,000
Տիվերբա	2,500	Սիրոն	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քիրար	2,500	Թրինիդատ	2,500
Մարանդ	3,000		

Նոռֆ յոգեներաւը յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը Լոնտրա պիտի երթայ։

Ալբէրթ յոգեներաւը, նաւապետ Հէնս, Լիվերբուլէն եկաւ զանազան վաճառքով։

Սառորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանբորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ.

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ, Գործակատար.

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան

Ղալաթիա։

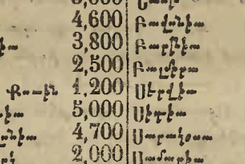

ՈՒԷՍԴՔՕԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ ամբոր տանի մ'անգամ կը բանի Լիվերբուլ և Մէնչէսթրի մէջ.

Անունքը	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբրատ	2,500	Ռոբերս
Աբրատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լատանիա	2,500	Ուիլքս
Մասեդոնիա	3,500	Մարշ
Բոսֆէրա	2,800	Ֆոլթրբին

Նոռֆ յոգեներաւը յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը Լոնտրա պիտի երթայ։

Ալբէրթ յոգեներաւը, նաւապետ Հէնս, Լիվերբուլէն եկաւ զանազան վաճառքով։

Սառորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանբորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ.

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ, Գործակատար.

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան

Ղալաթիա։

Ն. ԲԱՔԻԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիա և Բոլիէ դէջ-կանոնաւոր բոպէ բանող

Մեկնումի Մարսիլիայէն ամեն ասան եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Տրապզոն, Պաթում եւ Բոդի պիտի երթայ Լ. Մեօշ յոգեներաւն, որ սեպտ. 26ին Մարսիլիայէն եւ հոկտ. 3ին Կ. Պոլիսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ յոգեներաւն է Լ. Մեօշն։

Նաւագէնքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԼՈՐԱՆ ԲՐԳՈՒԼ

Մոմանէ փողոց, թիւ 141

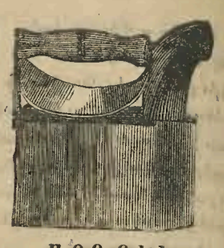

ԱՐԴՈՒԿ

Այս ձեւ արդուկներուն (իւթիւ) ամենէն ընտիր տեսակն, որուն մէջ կրակը չմարիր, եւ միօրինակ կը գործէ Ջերմութեան աստիճանը նոյն պահելով, եւ ընտանեաց գործածութեան խիստ յարմար։ կայ նաեւ դերձակաց գործածութեան համար նորաձեւ ընտիր արդուկներ, որք ժամանակին կը ծախուին Կարին Ճիկէրճեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը։

VICHY

ՎԻՇԻ

Վերը-Բիւռ, փոքրիկ 22 Գուվրը Մ'ծմ-Բրիբ.

GRANDE GRILE· — Աշխարհի տպրութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք լեարդի եւ փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք մաղձային քար եւայլն։

HOPITAL· — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CÉLESTINS· — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ եւ միզական քար, յօդացաւ, քարախտ (Տրապէթ), ոսկրատկոց-մզական (Այպիտիներ)։

HAUTERIVE· —Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, ոսկրատկոց—միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերուն քարսիւլին վրայ։

Ամեն դեղագործաց եւ դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՉԿԱՀՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի՝ տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջնց հիւանդութիւն, հաբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբեն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժահամ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշներուն չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդունայն զբաղեցնելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունը և բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմնական գործող գլուխ Պ. Լ. ըսլուէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուտայի և այլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մորթի ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղղիոյ կառաւարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն դարձնելու ընթերցողաց։

Աշխարհի զարմանալիք։

Համաշխարհային Աղը Նորոգիչը.

ՏԻԿԻՆ Ս. Ա. ԵԼԼԻՆԻ

Իրաւունք ինքն իսկ գերածայր կատարելութիւն, որով ամեն անգամ որ ուզուի կրնայ մաղերը իրենց առջի գեղեցկութիւնը առնել։ Ամենայն տեսակ ուռ գիայլին վերածուիլ։ Կենդանի մաղերուն կենդանութիւնը, ոյժ և աճումը ու։ Ծուռտով մկրդի կ'ընէ թեփը։ Ընտանի նորոգիչ մաղերու, և բուրումը մնայլի զմայլելի և առատ։ Գլխաւոր մթերանոցը (114 and 116, Southampton Row). Լոնտոն է Սոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամեն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեցի դեղագործներու քով։

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ԾԱՂԿԱՖՈՒՆԴ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՐՄՆՈՑ ԳՈՑՆԸ

ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՖԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Մէկ փոքր մը բաւ է համոզել ամեն Տիկին որ այս ծաղկները կը գերազանցեն ուրիշ որ և է ջուր երեսի փոշի։ Դանի մը վայրկեանի մէջ երեսի, վզի, թեւերու և ձեռքերու քնքուշ փափկութիւն և մարմարիոնի ճերմկութիւն, հանդերձ լեզուի և վարդի անոյշ գունովն ու հոտով։ Մէկդի կ'ընէ թեփը, երեսի ցանը արևայրուքը, և ամեն բրտութիւն և բիծ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Սոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեցի դեղագործներու քով։

ԿԵՍՆԵՖ ԼԱՌՈՒՄՆ և ԳԵՂ. ՄԱԶԵՐՈՒ.

ՄԷՆԼԻՈ.

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԵԿ ՀԱՏԻՒ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Իր մէջը կը բովանդակէ ամեն յատկութիւնն որով առատ մաղ մը, որ "Ընութեան գեղեցիկ Պսակն" է, կրնայ պահպանուիլ ու նորոգուիլ։ Մէլլոզը ներկ չէ։ Մէլլոզ գործածէ, երբ որ մազերու գմէջ ճերմակ իյնայ կամ ճերմկին։ Մէլլոզ գործածէ, երբ որ մազերդ սկսին թափիլ և կամ երբ որ թեփոտին։ Կը վաճառուի երկու չափ շիշով, ամեն դեղագործներու քով և անոյշ իւղագործներու։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114, Southampton Row). Սոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։

☞ Տիկին Ս. Ա. Ելլինի "Համաշխարհային Աղի Նորոգիչը" "Հարանեկան Օծաղկափունջը" և "Մէլլոզ" Մազերու Նորոգիչը" կը վաճառուին։

Կ. Պոլիս Ս. Քանդիլ եղբարց քով, Ֆարմասի Պրիթանիք Բեր Մեծ փողոց և Լամբնա Քարիւնայի քով, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէք Գալատրրըմ Ղալաթիա։